

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrť leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se plačujejo posamezne številke po 6 stotnik (3 nč); izven Trsta pa po 8 stotnik (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravišništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slovenskim učiteljem!

Po več letih prišli ste zopet med nas, na bregove sinje Adrije, na skrajno mejo našega naroda, na ono točko naše domovine, kjer se lije obupen boj za obstanek, kjer se že desetletja na tisoče slovenskih starišev zastoj trudi za dosego slovenskega šolstva...

Ta obupni, žilavi boj našega življa za šolo — kaj nam dokazuje?! Dokazuje, kako umejo tržaški Slovenci pomen šole za življenje in napredovanje naroda! Da, naš življ v Trstu umeje važnost šole morda tembolj ravno zato, ker — je nima! Ker občuti najintenzivneje na lastni koži silno škodo, ki jo trpi radi tega, da je njegovim otrokom odtegnena nenadomestna dobrota šolskega pouka na pametni pedagogični podlagi!

To vemo in občutimo najbolje mi, tržaški Slovenci, ker se nam krati to, kar ima že vsaki najpriprostejši slovenski kmet v zadnji gorski vasi: šolo na podlagi pouka v materinščini! Nekdaj se je moč in ugled narodov merilo po številu vojakov! Danes živimo sicer — žal — še v dobimilitarizmu, ali ono merilo se je vendar že davno opustilo in je sedaj moč in veljavnost posamičnega naroda odvisna od kvalitete in kvantitete njegovega šolstva!

Narod, ki ne umeje, ali je nesposoben za umevanje pomena šolstva za vse njegovo življenje in snovanje, tak narod je narod brez bodočnosti. Kdor ne napreduje, nazaduje in umira! Napredek naroda pa ni možen brez sredstev splošne naobrazbe, brez sredstev za njega povzdigo nagotov kulturni nivo! Šola pa je tisti vir, iz katerega mu vzhajajo taka sredstva.

Čim pa narod ne more vspevati brez šole in častno živeti ob strani drugih narodov, in ker šole ne more biti brez — učitelja: leignorant ali paneprijatelj naroda more zmanjševati ali celo tajiti neizrečno važnost učiteljskega poklica za sedanost in bodočnost naroda!

Ljudski učitelji so oni, ki pripravljajo narode za mejebojno tekmovalstvo, oni imajo takorekoč osodo vsega naroda v svojih rokah. Pokrajine, kjer je dobro in urejeno ljudsko šolstvo, spoznavati je na prvi mah. Oglejmo si n. pr. le bližnji sežanski okraj, kjer je šolstvo upravno razvito in takoj zaznamo blagodejni vpliv istega! Ljudstvo je bistro in razumno, stanovanja, da si priprosta, vendar okusna in snažna, polje skrbno obdelovano in kar je po posamičnih vaseh roko-

delcev, so po večini taki, da se lahko merijo in celo prekašajo rokodelce po mestih. Zasluge na vsem tem pa imajo v prvi vrsti učitelji, ki so si svesti svojega težavnega in z veliko odgovornostjo spojenega poklica, katerega izvršujejo — kljub slabim gmotnim razmeram — s pravim ognjem idealnega navdušenja. A tako požrtvovalno delovanje pričakovati je le od onih učiteljev, ki so preinjeni ljubeznijo do svojega trpečega naroda! Ali, ako je kateremu učitelju potrebno narodno navdušenje v izvrševanju svojega težavnega poklica, potrebno je gotovo v prvi vrsti slovenskemu učitelju, učitelju onega naroda, ki je na vseh straneh zatiran od svojih sovražnikov. Slovenskemu učitelju ni dovolj, da izvršuje svoj poklic le v šolski sobi in med šolsko mladino, marveč mora on biti tudi voditelj in učitelj vsemu prebivalstvu tudi izven šole za usposabljanje za boj za narodni obstanek.

Z ozirom na vse to je slovenski učitelj še premalo čislán in upoštevan in po krivici zapostavljan za drugimi stanovi, ki niso tolikega pomena za napredek in blaginjo naroda.

Slovenski narod mogel bo še le takrat smatrati svoj obstanek popolnoma zagotovljenim, ko bo na vseh koncih in krajih naše domovine dovolj apostolov omike in prosvete, dovolj slovenskih učiteljev, ki bodo mladini poleg potrebnih znanosti ucepili v srca tudi ljubezen do svojega jezika in svojega naroda. Ker pa je materialno blagostanje naroda v tesni zavisnosti od njega splošne kulturne stopinje, sta za naš narod uredba šole in oni, kateremu je poverjena ista, tudi in naravnost usodnega gospodarskega pomena. Mladina se v slovenski šoli ne uči samo čitati in pisati, se ne navzema samo idealne ljubezni do svojega naroda, marveč se vsposablja tudi za konkurenčni boj z drugimi narodi. Kako naj bi se naš narod uspešno boril n. pr. proti gospodarski konkurenciji, ako bi slovensko mladino poučevali v nemških šolah in po nemških učiteljih? Tisti čas, ki ga izgublja slovenski učenec v nemški šoli, da se priučuje tujemu jeziku, porablja nemški učenec v to, da si pridobiva znanosti, katere mu služijo v poznejšem življenju. Na ta način, ako nima slovenskih šol in narodnih slovenskih učiteljev, bi moral naš slovenski narod vedno zaostajati za drugimi narodi.

Odveč bi bilo še nadalje dokazovati veliko važnost šolstva sploh in slovenske šole ter naloge slovenskih učiteljev še posebe. Toliko se je že govorilo in pisalo o pomenu slovenskega učitelja za slovenski narod, da bi bila vsaka beseda le ponavljanje tega, kar

se je že neštévlnokrat popolnoma upravičeno zatrjevalo. V veselje in ponos nam je torej, da moremo zopet v naši sredini pozdraviti širitelje in pionirje prosvete in napredka, te stebre slovenskega naroda! Iz srca jih pozdravljamo z željo, da bi tudi letošnje učiteljsko zborovanje v Trstu prineslo našemu narodu obilo koristi, učitelstvu pa da bi povpešilo toli zaslužen zboljšanje gmotnih razmer in zaslužen povišanje ugleda med narodom. Čim bolj bo znal narod primerno ceniti plodonosno delovanje slovenskega učitelstva, tem bolj bo učitelstvo, hvaležno na tem priznanju, napenjalo vse svoje moči, da dovede narod do sreče in blagostanja, kar slovensko učitelstvo slovesno obljubuje v svoji »zavezni« pesmi, ki se glasi:

Od tam kjer Drave se deroče
Pode valovi sred hribov,
Od Save bistre, bodre Soče,
Od sinje Adrije bregov
Tovariši smo se združili,
Da čvrsti, delavni bi bili,
Da srečna bode nam mladina,
Po njej slovenska domovina.

Na noge torej čas je dela,
Učitelji slovenski vsi,
Zaveza naša da bo čvela
Podajmo roke zvesto si,
A Bog se srečo jo porosi,
Da zlatega sadu nam nosi,
Da srečna bode nam mladina,
Po njej slovenska domovina.

Nevstrašno se potegnimo
Za ugled naš, svobodo in čast,
Požrtvovalno se trudimo
Za naših šol procvit in rast.
Tako bo krepko in veselo
In plodonosno naše delo
Ter srečna mila nam mladina,
Po njej slovenska domovina.

Tržaško šolsko vprašanje.

Nekdaj je bilo to vse drugače. V službo na tržaškem magistratu niso vsprejemali nikogar, ki ni znal slovenski. Slovenci in Lahi bili so si največi prijatelji. V tem prijateljstvu so se bili tudi dogovorili med sabo glede šol: Lahji so ponujali slovenske šole v Trstu, a Slovenci so jim rekli v svoji ponižni in krotki naravi: Le imejte Lahji svoje laške šole v sredini mesta, mi bomo imeli pa slovenske v okolici. Pomisliti treba, da takrat mesto ni bilo še tako razširjeno in da je sezala takrat okolica skoro do Novega sv. Antona. Združeni prijatelji, Lahji in Slovenci, borili so se takrat proti skupnemu sovražniku Nemcu in tako so z združenimi močmi izpodili nemški jezik iz tržaških šol.

Na vozeh izvažajo in odpravljajo do prve železniške tovarne postaje. Povedal je tudi velikost prometa, svoje trgovske zveze in dohodek, ki ga ima poprečno od podjetja.

Njegovi gosti so poslušali z velikim interesom to razlaganje. Videlo se je, da je to veliko industrijsko podjetje v sigurnih in večjih rokah, v katerih mora vspevati.

»Kolosarno podjetje!« se je divil veliki župan, kateri je bil danes prvič v tej pili.

»Za katero treba velikega kapitala, katerega pa nima vsakdo«, je nadaljeval grof Slavomir, stopivši z ostalimi iz pile.

»Sam kapital ne more napraviti ničesar«, je rekel Branimir. »Jaz imam v svojem poselstvu okoli deset tisoč oralov lepega gozda z raznovrstnim lesom: imam, hvala Bogu, od očetá tudi kapitala za večá podjetja, ali vse to bi mi malo hasnilo, da ne bi imel poslovne opreznosti. Jaz in moj brat sva se začela že od mladih nog pri očetu navajati v posle gozdne trgovine. Mi smo tukaj v svojem elementu. Še nihče ni doživel, da bi

Žal, da ni ostalo to prijateljstvo. Nasprotnik je znal zelo spretno zanesti strast narodnega sovraštva med obe tu bivajoči avtohtoni narodnosti. Tržaški Lahji ni več ljubil Slovence; marveč ga je hotel zatreti, a Slovenec se je moral braniti, ako ni hotel umreti nasilne smrti. Nasprotnik je podpiral Lahji, bil je istemu na roko povsod tam, kjer je šlo za to, da bi škodoval Slovence. Iz vseh uradov so podili slovensčino, in gorje onemu na magistratu, ki bi se drznil črhiti slovensko besedico! Slovenci zahtevajo, kjer je potrebno, slovenske šole, a mesto slovenskih, ustanovljajo gospóda povsodi, tudi po slovenski okolici, laške. Nasprotnik je računál: »Najprej uničim Slovence, kakor hitro pa bodo uničeni ti, pridejo na vrsto Lahji in — zgrajen bo most od Baltiškega pa do Jadranskega morja!« Res, mnogo so izgubili Slovenci v Trstu, vse pravice tržaških Slovencev so le na papirju — a v tej samobrambi prišli so do one narodne zavesti, s kakoršnje se morejo ponášati pred slovenskim svetom. Tudi je res, da so Lahji v Trstu dosegli navidezno velikanskih vsehov. Vsi oslepljeni od zmag nad mirnimi Slovenci, pa niso videli, kako se dvigalo nemštvo v našem mestu! Trgovina v Trstu je že skoro vsa v nemških rokah, nemške šole, ljudske in srednje, stojé že na najvažnejših pozicijah, »Deutsches Heim« že zidajo z denarjem, ki so ga nabrali na Pruskem in tržaški cesarjev namestnik gleda že ves blažen v Trstu evetočo nemško kolonijo...

Take sádove je prinesla tukajšnjim Lahom politika slepega sovraštva do Slovencev! In kaj dela vlada? Koga podpira? Namestniku tržaškemu je bila še nedolgo temu zelo ljuba družba — Mauronerja, — kako je danes, ne vemo.

Ako je kje 40 otrok godnih za šolo in ako jo njih stariši zahtevajo, nalaga zakon oblasti, da se jo ustanovi. Ker pa je v Trstu tisoče slovenskih starišev (in ne samo 40 otrok!) prosilo slovensko šolo v Trstu, rešuje naša slavna vlada to prošnjo že celih 18 let! Kaj čúda potem, da moremo iz takega postopanja sl. vlade sklepati, da je staroznani vladni zistem tisti, da je on tista skrivna roka, ki je zautela najhujši narodni boj med tukajšnjimi Lahji in Slovenci in da ona, vedé ali nevedé, hoté ali nehoté, podpira tudi v Trstu Nemštvo, kakor to dela po drugih slovenskih krajih!!

Ali, Slovenci se moramo postaviti v bran! Slovenski narod ne sme nikdar dopustiti, da bi mu siloma odvzeli, kar mu je dal Bog — delež na mestu Tržaškem z zalivom ob Jadranskem morju. Vsi narodi težé proti

se lotili podjetja, katero ni vspelo. A to je ravno glavna stvar, da se že v naprej ve, je-li more to ali ono podjetje vspevati?! V tem oziru imam siguren pogled. Nisem se prevaril še nikdar... Diletantizem v takih stvaréh, kjer se meče na kocko mnogo denarja, je jako opasen. Taki diletantizem je upropastil že mnoge, ki so se spustili z najboljšo voljo, ali brez potrebne poslovne spretnosti, na velika industrijska ali trgovska podjetja. Takih diletantov je največ v vrstah visoke aristokracije.

»Na primer moj papá!« je segla Melita svojemu možu v besedo, a njena opomba je izzvala splošen smeh.

»Zato ostanem jaz pri svoji grudi, pri svojem gospodarstvu«, je rekel grof Slavomir, »v katerem se prilično razumem in katero mi nosi, kolikor potrebujem, da živim svojemu stanu primerno.«

Gospod Grabarić in nečak velikega župana, ki je istotako že dve leti samostalno gospodaril, sta bila istega mnenja kakor grof Slavomir. (Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomlé; prevedel Radl.

Drugi del.

I.

Za drugi dan je bil že zvečer sestavljen program. Zjutraj ne ravno rano so se Branimirovi gosti peljali v njegovo goro k velikej žagi, kjer so izdelovali doge, prage za železnice in drugo hrastovo blago. Tu v bližini je bil tudi novo urejen ribnik za posrvi, katerega je Branimir dal prirediti po nagovoru grofa Slavomira pred letom dni. Ta posel je vodil vsč ribogojec iz Dolnje Avstrije, katerega je Branimir namestil le za ta posel.

Žaga je bila celo uro daleč v gori, obraščena s hrastovim gozdom. Do žage je vodila še precej široka pot, v dobrem redu, da si je bil velik izvoz lesa iz gore.

morju, ker morje jim odpira pot po vsem svetu. Kakega nasilstva so se poslužili Madžari, da so prišli do Reke? Zakaj hočejo Nemci siloma v Trst? — V odrešenje slovenskega naroda v Trstu iz pesti ptujstva so nam prvo in glavno sredstvo — **šole in zopet šole** — slovenske ljudske in slovenske srednje šole! To je temeljni kamen, na katerem bomo v Trstu zidali še le vpešno! Dokler pa bodo vzgajali po tržaških šolah otroke tako, da bodo isti črtili naš jezik in se ogrevali za laške, ali nemške ideje, ne sme pričakovati nihče od tržaških Slovencev, da bodo delali čudeže! Pač pa se bo strmečemu svetu zdelo, da gleda čudeže, čim bo ugodno rešena naša prošnja za slovenske šole!!

Zato pa Vi, slovenski poslanci, Vi, katere je poslalo ljudstvo, slovenski narod, v državni zbor, da branite pravice slovenskega naroda, torej tudi slovenskih Tržačanov, Vi, ki ste tako složno nastopili za Celje in Pazin: Vi izvojujte nam, kar nam gre po človeškem in Božjem zakonu, pa tudi po zakonih — avstrijskih! — Kakor so stopali v nedeljo tržaški največji trpini, slovenski delavci, pogumno in močasto za slovensko trobojnico po tržaških ulicah, v svesti si, da s tem vrše, kar jim nalaga narodna dolžnost, tako pogumno postavite se Vi, odlični slovenski sinovi tam, kamor Vas je poslal slovenski narod!

—ar.

Politični pregled.

V Trstu, 14. avgusta 1902.

Namestnik v Trstu. Včeraj smo se na uvodnem mestu bavili z izvajanjem zagrebske »Hrvatske«, ki je z ozirom na govorice o predstojedi spremembi na namestništvu tržaškem pozivala zastopnike Hrvatov in Slovencev, naj vendar zakličejo Körberju svoj aut—ant: ali pravico tudi nam, ali skrajni, parlamentarni boj proti njemu.

Danes pa čitamo zopet v glasilu drugega krila hrvatske opozicije, v »Obzoru«, tudi uvoden članek, ki se strinja z onim v »Hrvatski« v čitanju na adresu gospoda Körberja, da na račun Slovanov favorizira Italijane!

Kakor da gospodu Körberju — pravi »Obzor« — ne zadoščajo simpatije, ki jih grof Gučs goji do Italijanov. Sedanjega namestnika hoče nadomestiti z novo silo, a ta sprememba naj bo zopet v dokaz o dobrohotnosti njegovi do Italijanov! O g. Körberju se govori, da želi imeti na važnih mestih ljudi, ki se ne bodo ponašali samo s plemiškim naslovom, ampak ljudij, navdanih modernim duhom ter vzgojenih v istem resortu ministerstva za notranje stvari. Prvemu delu te zahteve se pridružuje tudi »Obzor«. Visoki dostojanstveniki naj bodo navdani modernim duhom! Drugemu delu zahteve pa ne pritrja zagrebski list: taki sposobni, modernim duhom navdani možje bi se jemali lahko tudi iz vrst parlamentarcev in ne treba, da so ravno prišli iz ministerstva zavzeti za — zistem.

Ravno v Trst bi morala priti mlada sila modernega duha, ki bi skušala ublažiti nasprotstva ter ubrat pot pravičnosti. Pravičnost je najmodrejša politika! Zadovoljevanje legitimnim aspiracijam — to bi bil moderen duh!

Dr. Körber pa hoče jemati v poštev le službene večine Trsta in Istre, a noče pomisliti, da so te večine plod korupcije, nasilja in — vladnega zistema. To ravno bi bila naloga namestnika v Trstu, da ukrene vse potrebno, da bodo razmere v deželnih zastopih izražale voljo naroda! Gospod dr. Körber pa ima kolikor toliko dobre teorije, a v praktičnem izvajanju skače od pogreške do pogreške. On je v nekih točkah celo bolj na uslugo Italijanom, nego zahtevajo oni sami, ker jih hoče pomiriti in pridobiti njihove glasove za nagodbe. On si domišlja, da s pomirjenjem Italijanov uniči irredetizem. Pride pa ravno nasprotno. Oni so nenasitni, ker imajo pred seboj svoj zadnji cilj. V politiki Körberjevi bodo videli le znamenje njegove slabotnosti in postajali bodo še brezobzirnejši, Hrvatje in Slovenci pa še ogorčenejši. Ali naj je to v interesu države?!

Dr. Körber se podaja na jako opolzlo pot. Morda ima dobre namene, ali sredstva so zgrešena. Utegne doseči ravno nasproten cilj, nego ga hoče. On misli, da more računati na Slovence za vsaki slučaj. Kakor »Hrvatska«, tako se nada tudi »Obzor«,

da se Körber temeljito prevvari. Nasprotno na jugu da ni mogoče ogledati mimo Hrvatov in Slovencev, ker jih je možno ugledati z zadovoljenjem Hrvatov in Slovencev, katerih zahteve so v soglasju s pravico. Za Körberja niso glasovi Italijanov nič nujnejši nego oni Hrvatov in Slovencev! Tudi »Obzor« zaključuje z apostrofo do Čehov in Poljakov.

O položaju. Neki člen visoke aristokracije češke piše v »Slav. Correspondenz« jako pikro o situaciji, kakoršnjo je ustvaril gospod Körber se svojo taktiko lepih besed in — nemških dejanj. O pomirjenju niti govora ni. Avstrija stoji slej ko prej na vulkaničnih tleh. Eksekutivi pa je dolžnost, da dovede do pomirjenja, ona naj zamaši luknjo, ki jo je odprla z odpravo jezikovnih naredeb. Ker že Nemci zahtevajo kompenzacijo za zopetno uvedbo češkega notranjega jezika, pravi pisec, da tako kompenzacijo so Nemci že dobili z 21 mandati, ki jih je češko konservativno veleposestvo odstopilo nemškemu. Člen češke aristokracije pa priznava tudi, da se je s to koncesijo napravila pogreška, kajti niso se uresničile nade, ki jih je konservativno plemstvo stavilo v to žrtev — (nade, da bodo liberalni veleposestniki vplivali potem posredovalno). »Varali smo se — vsklika — in bili smo prevarjeni. Körber bi hotel še vedno igrati ulogo nepriistranskega, ali za nas je on le stranakar in frazer levice!« Dalje izvaja, da nam sleherni dan donaja dokaze, da imamo posla z zistemom, čegar firma je varljiva. Vse nje postopanje je proračunjeno na škodo desnice in dobiček levece. V interesu vseh bi bilo, ako bi dr. Körber enkrat naravnost povedal, da je nositelj nemško-levičarske smeri. Nasloni naj se le na tiste, za katere opravlja kupčije. Izlasti na Moravskem da je sedaj tako, kakor je bilo v nekdanjih časih, ko je gospodarila ustavoverna stranka žalostnega spomina. Češki aristokrat nasvetuje, naj se parlament ne saide poprej, nego bodo dane garancije, da ne bodo narodni in politični momenti motili razprav. Če pa tega ni možno doseči, bo za ugled države nasproti Ogerski bolj, ako se obnemoglost ne pokaže v odprtem državnem zboru. Po govorih Epingerja in Schückerja ni pričakovati nobenega uspeha od eventuelnih spravnih konferenc!

In ta svoj od konservativne strani toli ljuto obsojeni zistem hoče Körber sedaj še izraziteje uveljaviti tudi na našem jugu...

Celje zopet razburja politično javnost. Živahno razpravo je povzročila vest, da se je našel nekako arrangement tako, da se slovenski razredi prenese v okolico, a Slovenci dobe za to popolno gimnazijo. Sedaj pa javlja »Süddeutsche Presse«, da je ta vest povsem neosnovana. Sploh da se v zadnji čas niso vršile nikake transakcije v tej stvari. Slovenski poslanci sploh niso dobili nobenega obvestila od vlade; nemogoče je torej, da bi se bilo kaj določilo. Štajerski Slovenci se ne kažejo trmaste v tem vprašanju, oni so za Celje, ker je to najpriljubnejši kraj. Voditelji štajerskih Slovencev presoajo to vprašanje le s kulturnega stališča. Čim manje torej slovenski listi uganjajo politiko s Celjem, tem laže dovedejo voditelji — pravi mariborski list — to vprašanje do ugodne rešitve.

Oni slovenski krogi pa, ki so menili, da popola slovenski gimnazij je že toliko vreden, da bi mogli privoliti v premeščanje istega kam drugam, in ki so torej priporočali pobotanje z Nemci o tem vprašanju, naj čujejo, kaj pravi celjska Deutsche Wacht! Pravi, da o govorjenju o popolnem gimnaziju je želja porodila misel. Če bi vlada hotela sploh le misliti na kaj takega, jej nemške stranke zakličejo svoj »Quod non!« in nobena avstrijska vlada ne zlomi združene nemške sile.

To je tako jasno povedano, da more umeti tudi sleherai — Slovenci! Nemci so najprej proti slovenskemu gimnaziju v Celju; in če se isti odpravi iz Celja zahtevajo dalje, da tudi država ne sme dovoliti nikake kompenzacije! Bog blagoslovi optimizem onih, ki še verujejo v možnost takega sporazumljenja z Nemci, ki bi bilo častno za nas!

Na Balkanu. Albanci se pritožujejo pred vso Evropo, da so od Turkov zatirani, oni sami pa so najhujši zatiratelji-preganjalci Slovanov v Turčiji. Vse pritožbe macedonskih Slovanov radi preganjanja o! strani Albancev so brezuspešne. Albanci so turške vere in radi tega jim turška oblastva seveda dovoljujejo, da po svoji volji preganjajo krščanske Slovence. Večinoma so še slednji kaznovani, ako se pritožujejo nad postopanjem Albancev. Tako se je zgodilo tudi načelniku

nekega srbskega samostana, ko se je šel v Ipe pritoževati radi neke albanske tolpe, ki je oblegla samostan in zahtevala 200.000 turških frankov odškodnine. Albanski tolpi se ni ničesar zgodilo, pač pa so načelnika srbskega samostana v Ipeku zaprli v ječo.

Turški sultan pa, mesto da bi skrbel za varnost svojih kršč. podanikov, izdal je proglas, v katerem zahteva, naj kristijani izroče orožje ter zaupajo v sultanovo naklonjenost. Sultan da je že zaukazal, naj se z macedonskimi kristijani ravna pravično. Res, dosti morejo pomagati kristijanom sultanova naklonjenost in njegovi ukazi, ko jih Turki uničujejo kljub tej naklonjenosti in ukazom. Sultan hoče sedaj odvzeti kristijanom orožje, da jih bodo mogli potem Turki brez skrbi klati kakor živino v klanjci.

Tržaške vesti.

Nov tržaški škof dr. Nagl. Tržaški vladni listi prinašajo vest, da novi tržaški škof mgr. dr. Nagl ne pride dne 21. t. m. v Trst in da ne bo introniziran dne 24. t. m., ker ne bodo končani do takrat popravki v škofijski palači. Prihod novega škofa je torej preložen za dan 28. ali 29. t. m. zvečer, intronizacija pa bo dne 31. t. m.

Slavnost intronizacije se bo vršila takole: V nedeljo, dne 31. t. m. zjutraj bo tiha sv. maša v cerkvi Starega sv. Antona, katero bo slušal novi škof. Po maši se obleče v škofovski ornat ter pojde v slavnostnem sprevodu v baziliko sv. Justa, kjer bo pontifikalna maša. Popoldne pripravi novi škof tržaškemu kapitelu in javnim oblastim v svoji palači banket.

Zasramovalcem sv. Cirila in Metodija. Najlepši zvezdi na slovanskem nebu, najlepši rozi na slovanskem polju sta pač naša blagovestnika sv. Ciril in Metodij. Prinesla sta našim dedom Kristovo vero, svobodno Kristovo cerkev na slovanskem jeziku in obredu, slovansko prosveto in omiko — pa tudi politično svobodo in rešitev iz krutega nemškega jarma!

Ali je torej težko umeti, zakaj Nemci, Italijani, Framasoni, Židje in njih hlapei — tudi v svečeniški obleki — tako sovražijo spomin in češčenje na sv. bratov?!

Tržaški »katoliški« (?) listi, kjer se zbirajo naši mladi reformatorji pod vodstvom onega »rusega« mladiča in onega sladkozavitega kanonika, so zasramovali zakrament sv. zakona in svete mašne obrede v Kristovi katoliški Ciril-Metodijevi cerkvi. Posvetni liberalni in framasonski listi, v njih družbi glasilo madžarskega čifuta, mečejo vse blato na slovenske svečeniške in škofe posebno na **jedinega** slovenskega škofa, dra Mahniča.

V to častno družbo so zašli tudi nekateri goriški in ljubljanski slovenski svečeniki, cerkveni dostojanstveniki, doktorji sv. Pisma, profesorji bogoslovja. Obrekovali so katoliške Ciril-Metodijeve obrede sv. Maše, da so krivoverski; zasmehovali so sv. Post in sv. Zakon v Kristovi katoliški unijatski cerkvi; zasramovali so onega katoliškega škofa - mučenika, milostlj. g. Julija Drohobeckega, ki nevtudno deluje za zjedinenje med našimi vstočnimi pravoslavni brati, in ko smo mi branili slovenskega sina, škofa Mahniča proti napadom Židov iz »Piccolovega« taborja, nastopili so proti nam na obrambo čifuta. Naše primorske in tržaške svečenike, ki se nečejo upogniti pod jarem mladih reformatorjev, zraslih v jaslih »Lege nazionale« napadajo in jih psujejo, da so popi, nadpopi...

Mi smo pazili in se vprašali: zakaj tako postopajo sinovi slovenskega naroda? A vselej smo zapazili, da stoji za njimi nemški gospodar. Pa oni tega ne taje, ampak so se nekako s ponosom hvalili, da so pravi nemški hlapei.

V »Slovenec« od 9. avgusta t. l. stavljajo svojo c. kr. nemško-latinsko stranko v boj proti svetnikom Cirilu in Metodiju ter bi hoteli, da bi njih bogoskrunjeno delo nase vzela slovenska katoliško-narodna stranka, ki ima v svoji sredi vrlih in navdušenih kmetov, trgovcev, delavcev in svečeniškov, navdušenih čestilcev sv. Cirila in Metodija ter gorečih pristašev Ciril-Metodijeve cerkve. Mi smo čuli na svoje ušesa, kako je obsojal slovenski svečenik — pristaš katoliško - narodne stranke — vaše grešno zasramovanje naših verskih in cerkvenih svetinj! Vam, ki ste c. kr. nemško-latinski hlapei, so »Sveta Ciril-Metodijeva cerkev«, »Sveta Unija«, »Sveta Unijatska Katoliška Cerkev« — vse to so vam frivolni »slagerji«!

Le tako naprej!

A mi bomo nevstrašeno branili naši naj-

lepši verski svetinji: Kristovo katoliško slovensko cerkev in čast slovenskih apostolov sv. Cirila in Metodija. Tudi na Kranjskem je začelo svitati. Med vašimi pristaši vstajajo taki, ki hočejo pahniti iz Kranjskih cerkv slovenske cerkvene pesnice, slovenske litanije, slovenske »Zdrave Marije« in molitve po sv. maši. Ali zastoj, s tem dregnete v sršenovo gnojedo. Tudi na Kranjskem bodo čistili sv. Cirila in Metodija ter vstanejo na boj za sv. Ciril-Metodijevo Cerkev!

Slovenec niso — stanovitni! Iz delavskih krogov nam pišejo:

Ko smo te dni govorili z nekim tovarišem iz socialno-demokratskega tabora, nam je isti tožil, da Slovence v obče je težko obdržati v socialističnem društvu, ker slovenski delavec sploh da ni — stalen!

Neki znani prvak in vodja tržaških socialistov — imena ne treba navajati — je menil te dni: »Naj le gredo, saj so malo vredni!«

S temi besedami je menil kakih 150 do 200 slovenskih delavcev, ki so izstopili iz njihove organizacije radi — morda nam pove »Rdeči Prapor«: zakaj?! Ali pa naj povemo mi? Dotični gospod je menil: da to so zidarji, zidarji pa da so večinoma malovredni, ker niso stanovitni! Tako je menil, v resnici pa je tako, da so dotični delavci užaljeni radi večnih napadov na vsako prizadevanje tržaških Slovencev v sedanjih težkih časih, ko bijejo isti toli težaven boj za svojo ekzistenco in v povspenjevanje ne le svojih narodnih, ampak tudi gospodarskih, kulturnih in humanitarnih stremljenj!

Mi trdimo ravno nasprotno, nego je menil dotični vodja socialistov: mi trdimo, da so ravno tisti delavci, ki se čutijo užaljene v svojem narodnem čutu radi neprestanega slepega mahanja v socialističnem glasilu ne le po narodni stranki in po osebah nje voditeljev, ampak po vsem, po čemer stremi ta stranka, pa bodi tudi, da proti temu tudi s socialističnega stališča ne more biti prigovora — da so ravno tisti delavci, ki se užaljeni umikajo iz socij. organizacije, najstalneji, najznačajnejši možje!

Tudi pisec teh-le vrstic je bil svojedobno v taboru socialistov. Bil je socialist iz prepričanja, kakoršen je tudi danes še! Prekinil pa je vsako formalno zvezo s tržaškimi socialisti, ko se je po dolgem opazovanju uveril, da to — uiso socialisti!! Umaknil se je, ker je hotel ostati zvest svojem rodu, ne da bi se odpovedal svojim socialnim nazorem! In pisec je uverjen, da iz sličnih vzrokov odleti mnogokateri, ki bi bil morda sicer najzvestejši člen socialno-demokratske organizacije.

Osrednje vodstvo socialistične stranke — zavedeno bržkone po jako slabih informacijah — se je urezalo in se tudi sedaj ne more izviti iz te temeljne zmote, ker išče tu analogije z razmerami v Nemčiji, ali z drugo besedo: ker noče upoštevati razmer, pogojenih od tukajšnjih narodnih odnošajev. Naš življenj je tu preganjan, tlačjen in to čutijo na vse zadnje — ker kri ni voda — tudi taki delavci, ki so morda sicer jako socialistično nadahnjani! In ravno tisti delavci, ki ne čutijo tega, so najneznačajnejši in torej tudi — najnestalneji! Ali umeje sedaj dotični socialistični voditelj, zakaj so mnogi naši delavci — nestalni?!

Mi se hočemo boriti za korist svojega delavskega stanu, mi hočemo biti zavedni delavci, ali radi tega nočemo postati nezvesti svojem lastnemu rodu! Zakaj pa nas slovenski voditelji socialne demokracije hočejo siliti ravno v to? To se nam zdi tem čudnejše, ker italijanski voditelji socialne demokracije ne delajo tega! Njihova glasila sicer polemizujejo tudi z italijanskimi glasili drugih barv, ali nikdar ne pišejo tako nasprotno, tako strupeno proti nacionalnim stremljenjem Italijanov, kakor se to dela od slov. strani proti vsem stremljenjem Slovencev, narodnim in kulturnim!

Italijanski socialist spoštuje svojo narodnost in zahteva, da jo spoštujejo tudi drugi! To nas uče vsakdanje skušnje in to je izpovedal sam pokojni Ucekar na javnem shodu v gledališču »Politeama«.

Slovensko glasilo socialne demokracije pa kriči vedno kakor da je na vsem zlu na tem božjem svetu kriv jedino le slovenski nacionalizem in kakor da je naša narodna stranka, ki se bori s težavami in žrtvami proti **izrastkom** italijanskega nacionalizma, sestavljena iz samih hijen, pijavk — bestij! Teh napadov smo sili do grla mi narodni — socialisti! Zato pa bo odslej vse naše mšlje-

nje obrneno v to, da zasnujemo med delavstvom v Trstu narodno socijalno organizacijo, ki bo imela vsa prava in ki bo vršila vse dolžnosti mednarodne socijalne organizacije — ki pa bo gojila ljubezen do svojega jezika in roda, ki bo učila spoštovanje do drugih, a bo ob enem možkim, značajnim nastopanjem silila tudi druge v spoštovanje do naše narodnosti!

Izlet čeških pevcev na slovanski jug. Iz Prage nam pišejo: Povodom 40-letnice hrvatskega pevskega društva »Kolo« v Zagrebu udeležili se slavnosti 15., 16. in 17. avgusta kakor zastopništvo praškega »Hlahola« korporativno »Krouček« in »Hlahola« ter si ogleda na svojem izletu tudi Reko 18., Trst 19. in 20., Postojno in Ljubljano 22. in Bled 23. avgusta. Pozivu »podpornega društva za slov. visokošolce v Pragi«, da o tej priliki zapoje na večerih, prirejenih društvu v prid, odzvali so se peveci se zagotovo, da v prid društva radi sodelujejo popolnoma brezplačno. Pogajanja radi zabavnih večerov v Trstu in v Ljubljani se vrše; vrtna veselica na Bledu, — v slučaju neugodnega vremena — koncert v »Blejskem domu« je že zagotovljena ter bo v soboto dne 23. avg. na vrtu pri Petru nelu, oziroma v Blejskem domu. — Program te veselice se objavi pozneje.

Mesto venca na krsto blagopokojne gospe Leopoldine Ples iz Davina je darovala gospa Marija Dekleva 10 kron ženski podružnici sv. Cirila in Metodija. Presrečna hvala!

Koncert o priliki učiteljskega zborovanja. Kakor smo že naznanili v tem listu, priredi »Slovansko pevsko društvo« o priliki XVI. glavne skupščine »Zaveze avst. jugoslov. učiteljskih društev« koncert v prostorih barkovljanskega »Narodnega doma«. Nadejamo se gotovo, da se tega koncerta mnogoštevilno udeležijo naše narodno občinstvo ter da tako dokaže gospodom učiteljem, došlim semkaj iz vseh krajev naše slovenske domovine, da živi tukaj krepek in zaveden del slovenskega naroda, ki goji najtoplejša simpatije do slovenskega učiteljstva in zna ceniti njegovo vspešno delovanje za kulturni napredek našega naroda.

Mногоštevilna udeležba na tem koncertu je potrebna toliko bolj, ker na kolodvoru ni bilo nikakega oficijelnega vsprejema in bo to glavna prilika, da bodo mogli tržaški Slovenci pozdraviti združene učitelje iz vseh slovenskih pokrajin. Slovensko učiteljstvo prireja vsako leto na drugem kraju naše domovine svoja zborovanja, da dobiva tako polagoma skupno sliko vse Slovenije. Mi pa moramo strbeti za to, da slovenski učitelji dobe resnično sliko tržaških Slovencev, da se na lastne oči prepričajo o njih značaju in toplem narodnem čustvovanju. To pa dosežemo samo z mnogoštevilno udeležbo na jutranjem koncertu v Barkovljah. Slovenski učitelji morajo tukaj imeti zavest, da so dobrodošli gostje med svojimi brati, da so svoji med svojimi!

Zato pozivljamo še enkrat naše rodoljubno občinstvo, naj se mnogoštevilno udeležijo jutranjega koncerta v Barkovljah. Posebno svobodna zabava, ki bo po dovršenem programu, obeta mnogo prijetnega razvedrila.

Začetek koncerta bo ob 6. uri popoldne. Vstopnina 60 stot., sedeži pa 60 oziroma 40 stotink.

Služajne fluktuacije. V članku, ki ga je sinočnji »Slov. Narod« naperil proti nam, izvaja, da izgube mandatov — izlasti dvomljivih — od strani kake stranke so le slučajne fluktuacije in iz takih okolišnosti da ni smeti sklepati, da kaka stranka propada. In če vendar sklepamo tako, kaže le nepoznanje razmer.

Če je temu tako, potem pa že smemo prositi ljubljanskega tovariša, naj nam dovolj, da osvežimo malo reminiscenco.

Če kje, je ravno v našem prvem okoličanskem okraju fluktuacija na volitvah najnaravnejša stvar! Tu butijo politična in narodna nasprotstva najsilneje ena ob drugo, tu se borita s skrajno vehemenco slovenski in italijanski vpliv in najbolj dokaz te erditosti je, da je mandat tega okraja že večkrat prešel iz rok ene v roke druge stranke. A najdrastičnejši dokaz smo doživeli o zadnji državnozborni volitvi za V. kurijo. Ista slovenska stranka, ki je malo popred podleгла na občinski volitvi, je neravnost častno vspela na državnozborni volitvi!

Tam so razmere res take, da je fluktuacija — rekli bi — v permanenti. — A sedaj prosimo »Slov. Narod«, naj se izvoli

spomniti, kaj je počenjal iz nas o zadnjih občinskih volitvah, ker smo izgubili mandat I. okraja za borih 15 glasov ob kakih 500 volileh! Izvoli naj se spomniti, kako je iz te okoliščine sklepal na nesposobnost vodstva tržaških Slovencev in koval najhuje obdolžitve!

Mari je storil to zato, ker ie — preveč poznal razmere?!

Kavarne »Tedesco« ni več, imena namreč, ker dosednji lastnik, g. Šorli, jo je prodal. Novi lastnik jej da ime »Unione«. Vseled zadnje stavke kavarniških uslužbencev nadomestilo je mnogo gospodarjev prejšnje uslužbenice z laškimi podaniki »regnicoli«, ki so menda, iz zgolj »laške solidarnosti«, prišli v dnevi stavke v Trst, delat domačim ljudem konkurenco in jim kratiti kruh iz predust. Ker je tako več kavarniških uslužbencev prišlo ob [kruh, združili so se dotičniki in ukupili zgoraj imenovano kavarino. Kakor nam poročajo, namerjajo ukupiti še neko drugo.

Tatovi kož. Že delj časa je neka tatinska družba krala cele bale kož v svobodni luki. Dotični oškodovani trgovci so stvar naznanili policiji, ki je organizirala posebno pažajo za izvažanje kož iz svobodne luke. Tatovi so bili namreč jako dobro organizirani. Preskrbljeni so bili s falsificiranimi finančnimi certifikati in so ukradene kože kar javno na vozovih izvažali in svobodne luke. Predvčerajšnjim popoldne pa je podinspektor Jazbinšek ustavil jeden tak voz in po natančnih poizvedovanjih se je izkazalo, da so bile kože ukradene in finančni certifikat ponarejen. Dotične tatove, med katerimi sta tudi dva uslužbenca hangarjev, so odvedli v zapor. Ukradene kože predstavljajo vrednost 600 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri jutraj 18.0° ob 2. uri popoldne 29.0° C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 758.5 — Danes plima ob 7.33 predp. in ob 5.36 pop.; oseka ob 0.55 popoldne in ob 0.15 popoldne.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 16. avg. ob 10. uri popoldne se bodo v alei naredbe tak. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Nuova 18, hišna oprava; Rocol 34—35, bicikl; Škedenj 172, aparati na plin, stolice, mize, pohištvo, vino, porcelane, ura in razno; ulica Piccardi 794, hišna oprava; Kjadin 794, hišna oprava; ulica Gelsi 3 a, ulica Riborgo 8 in ulica Sette Fontane 35, oprema v zalogi, svetiljke, peč in razno; Rocol 118, prešiči in krave; trg S. Giovanni 6, hišna oprava; ulica Barriera 20, hišna oprava; ulica Irene 3, hišna oprava.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Kolo« naznanja svojim členom, da bo jutri, ob 3. uri popoldne vaja mešanega zbora. Ob tej priliki se naznanja tudi občinstvu, da se ob sredah in petkih od 8. ure zvečer naprej vsprejemajo novi udje v prostorih »Del. podp. društva« (Ulica Molin piccolo št. 1.)

Zahvala. Prejeli smo: Ne morete si misliti, gospod urednik, kako vzradoščena sem, ko vidim, da so se naše gospe začele zanimati za korist zavoda sv. Nikolaja. Lep izgled za to je dala gospa Loj, ki je podarila zavodu lepo banjo za kopanje in eno postelj za mladenke. Banja je nova in je za naš zavod dragocena, kajti potrebovali smo jo nujno.

Bodi torej dobroti gospej izrečena prisrčna zahvala!

Rodoljubna gospa Ružička je podarila zavodu 6 K. Prisrčna hvala tudi njej! Bog povrni!

Marija Skrinjar.

»Gospodarsko društvo« na Kontovelju bo imelo v nedeljo dne 24. t. m. svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim. Zborovanje prične ob 4. uri pop. v društvenih prostorih. Odbor.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu se je nabralo o priliki nove maše g. Antona Čoka v Lonjerju 58 kron 84 stot. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Prvi hrvatsko slovenski euharistiški shod se prireja za dan 3. septembra na Trsatu. Da bi se pa na ta sestanek moglo prijaviti čim več udeležencev in da se bodo

mogli duhovniki ravnati, opozarjamo, da je čas za priglasenje do dne 20. avgusta.

Odbor.

× **Konkurenčna razprava.** Dne 19. t. m. ob 10. uri popoldne bo na c. kr. bivšem finančnem inšpektoratu v Kopru konkurenčna razprava radi oddaje prirejalnih del v eraričnih zalogah soli št. IV. v Fižini pri Piranu v zmanjšanje vzklicne cene 2600 K. Prevzorek stroškov in dražbeni pogoji so razvidni na rečeni oblasti.

× **Iz Kanala** nam pišejo, da se javna tombola veteranskega društva ne bo vršila dne 15., ampak 17. avgusta, to je, prihodnjo nedeljo.

× **Pevsko-bralno društvo »Svoboda«** pri sv. Antonu (nad Kopro) bo imelo dne 31. avgusta t. l. javen ples pri g. Delavavia. Začetek ob 4. uri popoldne in bo ples trajal do 10. ure zvečer. Vstopnina 1 krono za osebo.

Razne vesti.

Šeststisoč let star jezik. V 3. desetletju minolega veka je izumrl koptski jezik, zadnja panoga egipčanskega jezika. Amerikanski misijonar David Strang je pred 30 leti v okraju Beni Suef, kakih 120 kilometrov od Kajre proti jugu, še našel ljudi, ki so se spominjali, da se je v njih mladosti tam še govorilo koptski jezik. Ta jezik se da zasledovati skozi okoli 60 stoletij ter je dosegel največjo, učenjakom znano starost.

Na svečanost 40-letnice pevsk. društva »Kolo« pride dne 15. t. m. v Zagreb po tamonjskih računih najmanj 10.000 zunanjih gostov. Iz Ljubljane pojde na slavnosti poleg »Slavca« tudi pevsko društvo »Ljubljana«. »Glasbena matica« odpošlje več depu-tacijo.

Književnost in umetnost.

Slika »Belopeškega jezera«. Naš rojak akad. slikar Josip Germ v Pragi je izdal pred kratkim v lastni založbi sliko po svoji krasoti znanega »Belopeškega jezera«. Reprodukcijska je izvršena v treh barvah v prvem češkem zavodu Husnik & Häusler ter se ista, radi umetniške dovršenosti in velikosti ter nizke cene gotovo v kratkem pojavi v mnogi slovenski hiši kakor izvrstna reprodukcijska po originalu domačega umetnika.

Prški listi: »Nar. listy«, »Politik«, »Nar. politika«, »Čas«, so priredili nedavno laskavo oceno; tako piše »Politik« med drugim: »Priateljem prirodnih krasot bo ta publikacija gotovo enako ljuba kakor ljubiteljem dovršenih del umetniških. Vso poezijo te divne krajine je umetnik izvrstno pogodil. Brillantna lestvica barv v popoldanski svetlobi lesketa se na strmih vrhovih v ozadju dvigajočega se Mangarta, na bujnem zelenji gozdov, ter umira v globoki modrini tihega belopeškega jezera. Radi tega pozdravljamo radostno vest, da s tem poskusom pričinja večja serija panoram iz slovenskih alp, tembolj, ker volitev scenerije, izvršitev in reprodukcija sama zagotavljajo v resnici umetniško delo trajne vrednosti, ki bo gotovo vsakemu lokalnu v okrašenje. Sliko moramo priporočati kakor primerno dekoracijo naših salonov, stanovanj, javnih in društvenih prostorov, posebno pa našim turistom in zavodom«.

Komisijonalno prodajo je dosedaj prevzel L. Schwetner v Ljubljani. Velikost slike: 50x32 cm, na kartonu 67x51 cm. Cena: na kartonu 6 K, v gladkem jelšovem okvirju se steklom 12 K, v vzorkovem okvirju 15 K. Založnik: Jos. Germ, akad. slikar v Pragi, Václavské nám. 10.

Brzjavna poročila.

Dr. Koerber.

DUNAJ 14. Ministeraki predsednik dr. Koerber je odpotoval danes popoldne na cesarski dvor v Ischl.

Nesreča na železnici.

ČEŠKA LIPA 14. (B.) Na železnici Češka Lipa-Šenov Kamenický je včeraj zasuilo tri italijanske delavce.

Druge železniške zveze s Trstom.

BAD GASTEIN 14. (B.) Železniški minister dr. Wittek si je ogledal včeraj pripravljena dela gasteinske črte železnice čez Ture. O popoldne je došel v Gastein in je popoldne nadaljeval z ogledovanjem.

Vojaške vaje na Ogerskem.

PETROGRAD 14. (B.) Glasom vesti v »Ruskem Invalidu« prične carske vojaške vaje blizu Kurekega dne 4. in ne 11. septembra.

Kralj španjski.

SANTANDER 14. (B.) Kralj španjski je došel včeraj semkaj. Prebivalstvo mu je prirejalo navdušeno ovacije.

Zapiranje redovniških sol na Francozom.

LYON 14. (B.) Čim je prefekt dozal o sklepu sodišča, ki odreja odstranjenje pečatov na šolskem poslopu sester v Saint Charles, apeliral je radi kompetenčnega konflikta na višje sodišče ter je odredil, da pečati morajo ostati na šolskem poslopu, dokler višje sodišče ne izda svoje odločbe.

VELIKA ZALOGA

snovij za moške obleke iz tu- in inozemskih tovarn

Nasl. Frana Hitty

ul. Barriera vecchia 13.

Velik izbor:

perila, perkalja, cefira, satena.

Specijaliteta podlag (fodre) in drobnarij za krojače.

Naročbe za moške obleke po meri se izvrše po zelo ugodnih cenah v 24 urah.

Na zahtevo vzorci brezplačno in poštne prosto.

Proti

kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upadanju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje.

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesrečno.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jametvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a katere se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

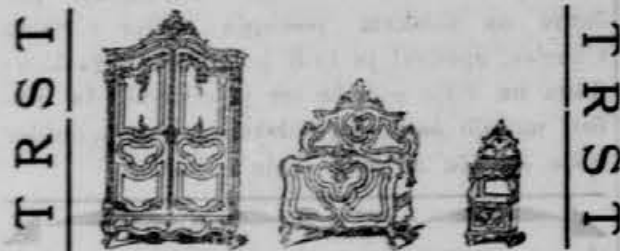
TOVARNA: Via Tese, vogal
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopuje) in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.

Velik izbor tapečarij, vzal in slik, izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurenca. ILLUSTRIRANI CENIK IZSTOJI IN FRANKO Predmeti postavijo se na pa obrod ali železnico franko.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvršni nariši, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K. ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega pregleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojsko zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Zaloga vrvij,

maščobe za vozove, držala in usnje za biče, jermeni, natezači, predmeti za tapetarje

Em. Morpurgo

Trst. — ulica Valdirivo 9. — Trst.

Išče se

hišica s 4 prostori in malo zemljišča v okolici Trsta blizu kake glavne ceste. Ponudbe je pošiljati pisмено: B. Lavrič, poste testante, piazza Giuseppina.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem.

Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5
n sproti cerkve sv. Antona novega.

Etini specialist za izdelovanje zidarstvih in slikarskih čopičev; lastna specializirana delavnica za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvršnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Spoštovane slovenske gospodinjice
Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežne pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna trdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. — Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinjših del vseh slogov, enako z izvršnimi strugarji in rezbarji in najbolj izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinjšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladov (rmeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zezanega in peblanega lesa, vsakovrstnih okrasov, gol, kornizov in vseh drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka količina izdelkov, ter se dela samo iz lesa, posušnega v palašč z to napravljenih peceh, ter se trdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzojavi: **Doljak — Solkan.**

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in družega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

— „ERCOLE“ —

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zagajeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice

„SYMPHONIA“ Avtomatična brizgalnica.

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za

Stiskalnica za grozdje. mastiti grozdje. Plugi za oranje in ogra-

vodo. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in

mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamoreznica, ročni mlini za žito v raznih veli-

kostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejše posebnega, izbor-

nega, uresničenega, najbolj pripoznanega in odlikovanega

P. H. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi, srebrnimi in pohvalnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer se nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

Marko Biri

je preselil svojo čevljarnico in zalogo obuvala iz trga Zonta na

Ponte della Fabbra št. 2.

(uhod v ulici Torrente)

Slavnemu občinstvu se nujno priporoča za obilen obisk, kajti v zalogi ima obuvala vsake vrste in po najnižji ceni.

Tudi popravlja staro obuvalo.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVLJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporoča se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič

klesarski mojster.

Gosp.

Lekarna Piccoli

Ljubljana.

Vaše železnato vino sem uporabljal z izvršnim uspehom pri moji soprogi, katera je dolgo časa nerazna. Prosim Vas, da mi dopolnete po pošti še šest steklenic zgoraj imenovanega vina.

Dr. L. Färber

c. in kr. stabni zdravnik.

V GORICI, dne 16. junija 1901.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in Tolminkem po K 2.40 steklenica.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58.071.673-84
Premije za potlej v naslednjih letih 30.511.700-64
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1891. 169.929.625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894. 9.737.614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292.401.706-51

Letni računi, izhaz dosežaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančno pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva. Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2% proti 5 dnevni odpovedi
- 2% " 12 " "
- 3% " 4 mesečni " "
- 3% " 8 " "
- 3% " 1 letni "

Napoleone:

po 2% proti 20 dnevni odpovedi
- 2% " 40 " "
- 3% " 3 mesečni " "
- 3% " 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2% do vsakega zneska, izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajijo v posebni uložni knjižici.

c) Zračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode uradnih ur.

d) Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

e) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

f) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone prot primerni proviziji.